

Статени за Христо Смирненски.

За насъ, ученицитѣ отъ гимназията на малко, затънато, провинциално градче, всѣки редъ отъ Смирненски носѣше неизразимъ възторгъ и пламенни пориви. Въ мръснитѣ и задимени квартири или въ низкия и схлупенъ клубъ, случайно или на вечеринки и утра, ние слушахме съ разширени зеници декламациитѣ на неговитѣ стихотворения, безъ да държимъ смѣтка за тѣхното изпълнение. Обновителното, свежото, възходящото въ едно движение, обгърнало милионнитѣ прогледнали и класосъзнали се трудови маси следъ войната, струеше изъ всѣки редъ надписанъ отъ Смирненски и съ необикновена сила ни завладяваше.

Не знамъ защо, но въ представитѣ си, ние всички го рисувахме попрехвърлилъ 35—36 годишенъ мжжъ, строенъ, сериозенъ и непременно съ гжсти, подстригани мустаци. И когато презъ 1922 г. единъ непредвиденъ случай ме доведе въ София, цѣла седмица караулихъ въ Синдикалния домъ на ул. Св. Кирилъ и Методи, за да го видя. Не защото се съмнѣвахъ, че може да бѣде малко по-другъ отъ представата, която имахъ за него — не. Искахъ да го видя, за да има съ какво да превъзхождамъ другаритѣ си.

Завързахъ приятелство съ келнеритѣ въ синдикалния ресторантъ и помолихъ единъ да ми съобщи, когато го види. Независимо отъ това, азъ изследвахъ много внимателно всѣка фигура, сходна съ моята представа за Смирненски и се мжчехъ да отгатна, да открия самъ.

Необикновено бѣше вълнението ми, когато една вечеръ другаря ме спря въ тѣсния салонъ и ми рече: „Тука е“.

— Кжде? — веднага поискахъ да знамъ.

Той ми посочи съ погледъ една отворена врата въ дѣсно и отмина къмъ кухнята, претоваренъ съ празни прибори. Пристѣпихъ съ затаенъ дѣхъ като ловецъ, който е сигуренъ за плячката си. До самата врата предъ маса или бюро — не си спомнамъ точно, седѣше младежъ и си драскаше съвсемъ небрежно върху нѣкакви листчета отъ карнетка. Отъ Смирненски — ни поменъ. Младежътъ ми се видя достоенъ за довѣрие и азъ му повѣрихъ въпроса си.

— Кой е Смирненски ли? Попитайте, тамъ ще ви кажатъ! — Разочарованъ отъ тази неопредѣленостъ, азъ причакахъ другаря отъ ресторанта и съ недоволенъ изразъ го помолихъ да ми посочи точно. Тогава той направи две-три крачки назадъ, метна погледъ къмъ младежа предъ масата и рече: „Ей го!“ Кой знай какъ, азъ отново се дотѣрихъ до вратата и го загледахъ като глупакъ. Смирненски дигна бавно глава, погледна жалката ми, провинциална фигура и безъ сѣнка отъ нѣкаква суетностъ, ме попита полуусмихнатъ: „Е, видя ли го?“

